

ὅτι οὐρίως ἐκείνας ὑποτίθησιν ἔχοντι, καὶ λόγον δια ταῖς τάξιν πρὸς ἐκείνας ἔχει· τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ καὶ πρὸς τὰ λογικὰ βούλεια τῆς λογικῆς τῇ εἰσαγωγῇ ἔχει, δια τὸν ταῦτα λογικάνουσιν ἐκείνα τὸν τρόπον τῆς προγράφεισε, καθόσον διὰ ταῦτα γνωσταντας ἀμειγον ἀρχοιδὴ μέρη τινὰ τῆς λογικῆς ἐπιτίμησι καὶ φαντασί τρόποι τοῦ προγράψειν, τῇ διαίρεσις διλογίοντας καὶ ὁ ὄρθρος καὶ τὸ ἀπόδειξις, ως ὁ Πορφύριος φησιν ἐν τῷ γράμματι.

Τούτων ὑποτεθέντων. Γέργυλα πρὸς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ γράμματος ἀρχόμενος σὺν Θεῷ.

Leçon VII.

Explication sur les cinq universaux.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ.

Ἐξήγησεν τὰς πέντε φωνὰς εἴτευν τὰ πέντε καθόλου καταγόραντα.

Τὸ δὲ διάλεικον τοῦτο διαφείται εἰς δύο, ὥσπερ καὶ αἱ πλείους τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὰ προσίμιαν καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ ὑπόθεσις ἀρχεται ἐν τῷ „Εστιν οὖν“.

Τὸ δὲ προσίμιον διαφείται εἰς δύο. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει διπλεται τῆς ὅλης καὶ τῆς αἰτίας τοῦ ἔργου ὁ ποιητής, προστιθετις περὶ πάνων καὶ ποίων, καὶ πῶς μέλλει προχωρεῖν ἐν τῷ συγγράμματι. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὥσπερ ἀρχεται ἐκ τοῦ „Ἄντικα περὶ γενῶν“, λέγει ἀποστήσεσθαι ἀπό τῶν τοιων τριτημάτων μεγάλων καὶ βαθέων, οἵτινα ἐξέκουσιν διπλεσθαί πῃ τῆς προκειμένης ὑπόθεσεως.

Τὸ πρῶτον μέρος περιέχει δύο τοιά. Πρῶτον μὲν γάρ, ἐν τῷ ἀριθμοῦ διηγητικοῦ τοῦ ἴδεον σκοποῦ καὶ τὴν χρείαν διπλεται τῆς ὅλης τοῦ παρόντος ἔργου τῇ συντάγματος. Δεύτερον δὲ φανεροῖ τὴν ὀφέλειαν καὶ τὸ τέλος τοῦ ἔργου αἰτιότερον. Εἰσὶ τοίνυν τέσσαρα μέρη ἐν τῷ πρώτῳ τῆς παρούσης ἀναγνώσεως μέρει. Ἐν γάρ τῷ προσομίῳ δεῖ προτίθεσθαι τὴν αἰτίαν διλού τοῦ ἔργου. διθεν ἐχρῆν ἀψασθαι τοῦτον τῆς ὅλης· καὶ τοῦτο ποιεῖ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ κειμένου. Ἐχρῆν ἀψασθαι· καὶ τοῦ τέλους· φῆσθαι γάρ ὁ Φιλόδαστος ἐν τῷ Μετὰ τὰ τυσκά, δια πᾶς τεχνίτης μὴ προτίθεται τῷ ἔργῳ τὸ τέλος ὅμοιός ἐστιν διδοιπόρῳ πλανωμένῳ καὶ μὴ εἰδότι ποιεῖ παρεύεται. Ἐδεις θεῖναι· καὶ τὸν τρόπον ἐπὶ τούτοις τῆς προγράφεισε. διθεν τῷ μὲν πρώτῳ μέρει διεκνυσιν τὴν ποιεῖ τοὺς ἀκροστάτας εὑμαθεῖς, τῷ δευτέρῳ προσεκτικούς, τῷ δὲ τρίτῳ τοις εὑνοῦς. Τέταρτον, ἐπὶ τούτοις αἱρεῖται τρόπον κοινὸν τῆς προγράφεισε

περὶ τὰς ἔγητίματα, διεικνύει τίνας μημεῖσθαι καὶ τίσι συμφωνεῖν ἐν τῷ παρόντι μέλλει συγγράμματι· ὅτι τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου· ἐνῷ δὴ μέρει πρῶτον μὲν ἀποσκευάζεται τινὰς ἔγητίματα, ἐξαποτελούμενος ἔχυτὸν καὶ τὴν αἰτίαν τιθείς, ἵνα μὴ ἡ περὶ τῶν ἔγητημάτων τούτων σιγῇ δόξῃ ἔχειν εἰπεῖν τὴν ἀγνοίαν· εἰτα τὸν αὐτὸν τῆς προχωρήσεως, ὡς εἰρηται, τίθησι τρόπου.

f. 26 Λέγων τοίνυν εἰς τὴν | διδασκαλίαν τῶν κατηγορίων εἰναις ἀναγκαῖον τὸ παρόν σύνταγμα, τοῦ προσεχοῦς ἀπετεται τέλους ταύτης τῆς τέχνης δισον ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Χρυσαφίου. Ἐκεῖνος γάρ τὰς κατηγορίας Ἀριστοτέλους 10 ἐπίων, ἐπει τὰς φωνάς ταύτας ἐν αὐταῖς κειμένας ἦγγονει, τὴν πραγματείαν ταύτην αὔτῳ γενέσθαι τὴν περὶ τῶν φωνῶν ἐδεῖθη· τῶν παρὸν Ἀριστοτέλεις δὲ λέγων, δηλοῖς καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν φυλασσόφων κατηγορίας πεποιηκένται τοῦθεν καὶ νῦν Ἀρχύτα μὲν πρότερον, Πλωτίνου δὲ μετὰ ταῦτα κατηγορίας ἐντυγχάνομεν.¹⁵

15 Δέγων δὲ τοῦ γένους καὶ τὰς ἑξῆς, τῆς ὕλης ἀπετεται τοῦ βιβλίου. Προστιθεὶς δὲ τοῖς τὴν τῶν ὁρίσμων ἀπόδισιν, ἀπετεται τῶν πορρωτέρων ώφελεῶν τούτου τοῦ ἔργου. Θεωρίας δέ φησιν, διέρτεις κυρίως τὰ καθόλου ἀντικείμενά εἰσιν ἐν τῷ θεωρητικῷ γῷ. Σύντομον δέ φησιν, ἵνα μὴ τῷ μήκει ἀγράτης γένοιτο καὶ ἄμα ωφέλιμος ἔτι· τοῦτο γάρ τῇ παραδόσει δείκνυσιν ἦγουν τῇ διδασκαλίᾳ. Πᾶσα γάρ ἐπιστήμη ἐστι περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τοῦ δισχεροῦ· ἀλλ' οὕτως τὴν μὲν δισχέρειαν ἀφαιρεῖ τῇ τῆς συντομίας ἐπαγγελίᾳ, τὴν δὲ ωφέλειαν προτείνει τῷ λόγῳ τῇ διδασκαλίᾳ.

„Πειράσομα:“ δὲ λέγων „διὰ βραχέων“, τὴν δισχέρειαν τῇ ὕλῃ παρίστησιν ἄμα καὶ τὴν ἀλαζούνειαν ἀποπεμπόμενος· ἐν γάρ τῷ μέλειν τοῖς τῶν παλαιοτέρων ἀκολουθεῖν ἔχεσιν τὴν ὑπεργραφανίαν ἐξορίζει τοῦ γοῦ, τῶν βαθυτέρων δὲ ἀφέσεθαι· ἔγητημάτων εἰπών, τὴν εὔγοιαν θηράται τοῦ μαθητοῦ καὶ τὴν ἐπιστήμην ταύτην τῷ τρόπῳ τῇ διδασκαλίᾳ εἰσεποιεῖ· τὴν γάρ διδασκαλίαν ἐκ τῶν ἀπλουστέρων δεῖ τυγχάνειν καὶ ἔχειται. Οὐ μόνοι δὲ λέγει, διὰ ἀφέσεται βαθυτέρων ἔγητημάτων, ἀλλὰ 20 καὶ τίνας ἂν εἴη ταῦτα προστιθησιν· ἐδέησε γάρ ἂν εἰδέναι περὶ τῶν γενῶν εἰς ὑφεστίκασιν, τῇ ἐν μόνοις φύλαξις ἐπιεισίαις κείγοται· δεῖδομένου δὲ διὰ ὑφεστίκασι, πότερον σώματα εἰσίν, τῇ ἀσώματα· καὶ διοθέντος διτε εἰσιν ἀτόματα, πότερον γάριστά εἰσι τῶν αἰσθητῶν, τῇ συντημένα. Ταύτην f. 26 τοίνυν τὴν θεωρίαν φῆσι παραπτίσεσθαι, καὶ τὴν αἰτίαν τίθησι· | διέρτεις διὰ βαθυτάτη, ἐτοῦ καὶ διεσμένη μεῖζονος ἐξετάσεις, τῇ διεσλογικῆς δηλούστι, τῇ διεργον τὸ περὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ βαθέων, ἀπερ εἰσὶ τὰ πρῶτα τῶν διητῶν αἰτία, θεωρεῖν. Τὴν μὲν ἀριστερούσαν τῷ θεολογικῷ περὶ τῶν γενῶν καὶ τῶν ἄλλων καθόλου θεωρίαν παριέναι λέγει, λογικώτερον δὲ περὶ αὐτῶν

διαλαχθεῖν ἐπαγγέλλεται, τουτέστι: καθός εἰσι: κατηγορικά καὶ καθό σημαίνουσι τρόπου κατηγορίας· οὕτω γάρ καὶ πρὸς τὰς δέκα κατηγορίας καὶ τὰς ἄλλας ὃς προείρηκεν πραγματείας συμβάλλουσι.

Σημειώσεις. Ἐν ταύτῃ τῇ ἀναγνώσει διεῖ σημειώσας πρῶτον μὲν τὴν προσήμου χρείαν, τίς καὶ οὐνός φένειστιν ἡ τῆς κατὰ ἀπόφασιν ἀγνοίας ἐξέλασις. Λαπλῆς γάρ εἴσησται ἡγνοίας, κατά τε ἀπόφασιν καὶ διάθεσιν, τὸ μὲν προσήμου διώκει τὴς ἀποφάσεως ἀγνοίαν διδάσκουν ἥμας ἀπλῶς καὶ συγκεχυμένως τὴν προκειμένην ἐπιστήμην καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ποιητικοῦ καὶ τὸν τρόπον τῆς προχωρήσεως· δεὸς δὴ τῆς πραγματείας τὴν τὰς διαθέσεως ἀποσκευαζόμενην ἀγνοίαν. Ἰδίως δὲ ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ χρείαν ἔχει τὸ προσήμου ταύτην, διὰ τῷ μὲν σκοπῷ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῷ ὕφελίμῳ καὶ τῷ τρόπῳ τῆς προχωρήσεως τὸν ἀκριβετήν καὶ προσεκτικὸν καὶ εὖνοιν καὶ εὔμαθην εἶναι παρασκευαῖς, ὡς εἰρηται πρότερον, τῇ δὲ φυγῇ τῶν βαθυτέρων ζητημάτων, ἀτε πολλοὺς τρόπους θεωρίας ἐπιδεχομένης τῆς παρούσης ὑλῆς, καὶ θεολογίας· 15 κούς δηλούσθε καὶ λογικούς, συγέλκει τὴν ὑλήν, πρὸς μίαν θεωρίαν τὴν λογικήν. Καὶ δεῖκνυται μὲν τὸ ποιητικὸν τῆς ὑλῆς καὶ τὴν δυσχέρειαν, εὐγενεῖσθαι δὲ ποιεῖ τὸν ἀκριβετήν καὶ λόγους πειθεῖς ζητεῖν εὐχάριτος τῇ φύσει τῆς ὑλῆς προστίκοντας, ἀλλὰ καθίσσουν πρὸς τὴν λογικήν θεωρίαν αὗτη συγέλκεται.

20

Προσαγώς λέγεται: τὸ ἀναγκαῖον.

Δεύτερον, δεῖ σημειώσας προσαγώς τὸ ἀναγκαῖον λέγεται. Δέγεται τοίνυν πολλαχῶς· ἵνα μὲν τρόπον, τὸ οὕτως ἔχον ὕστε ἄλλως εἶναι μὴ δύναται, οἷον τὸ τὸν Θεὸν εἶναι· ἔτερον δὲ τρόπον, οὗ χωρὶς τὸ πρᾶγμα σύδει τρόπῳ δύναται εἶναι, ὡς τὸ τὸν ἀνθρώπον εἶναι ζῷον· σὺ γάρ 25 δύναται οὐδεὶς τρόπῳ ὁ ἀνθρώπος εἶναι, μὴ εἶη ζῷον. Ἀλλως λέγεται τὸ ἀναγκαῖον, οὗ χωρὶς | τὸ πρᾶγμα καλῶς εἶναι οὐ δύναται, οἷον τὸ f. 27 θράσιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ τὸ δέρμα ἐν τῷ ζῷῳ. Δέγεται ἀναγκαῖον τὸ θέατρον, διπότερον τοις ιναρίταις δηλούσθε: θεάτρον ιναρίταις· ἔτι, πρὸς τούτοις, τὸ χρήσιμον, διὰ τρόπου λέγομεν ἀναγκαῖα τὰ χρήματα, τουτέστι: γρήσιμα 30 ἢ χρειώδη.

Πῶς ἐστι: χρήσιμος ἢ παροῦσα πραγματεία πρὸς τὴν λογικήν·
καὶ πρῶτον πρὸς τὰς κατηγορίας.

Τρίτον, δεῖ σημειώσας πῶς ἐστι: χρήσιμος ἢ λυσιτελῆς ἢ παροῦσα πραγματεία πρὸς τὰς κατηγορίας καὶ πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν δρισμῶν καὶ εἰς τὴν διαίρεσιν καὶ τὴν ἀπόδεξιν. Καὶ φημί, διὰ πρὸς μὲν τὰς κατηγορίας

21 Προσαγώς — ἀναγκαῖον en marge B, om AC
32-33 Πῶς — κατηγορίας en marge B, om AC

29 ἔτι: ξστι BC

ἔστιν ἀναγκαῖον τὸ βίβλίον, διότι η κατηγορία ἔστι τάξις πραγμάτων τοιούτων ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι καὶ ὑποκείσθαι, τουτέστιν ἐν τῷ λόγῳ τοῦ ἀνατέρου καὶ κατωτέρου, διὸ δὴ λόγος ἀναφύει τῷν η συνίστασι τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸν διαφοράν, ἐπειδὴ γένος διαιρεῖται εἰς τὰ αὐτῷ ὑποκείμενα εἶδος, ταῖς διαφοραῖς. Εἰπεὶ γοῦν οὐ μόνον τὸ ἀνώτερα κατὰ τῶν ὑποκατώτων κατηγοροῦμεν, ^{πλλάκας} ἐξ αλλήτης κατηγορίας λαμβάνοντες κατηγοροῦμεν, ἐντεῦθεν ἀγίσχει τῷν τὸ συμβεβηκότες καὶ τὸ ἔδον, συμβεβηκότες δὲ καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ γένος, προπότερον διπόταν κατηγορώμεν τοῦ ἀνθρώπου τὸ λευκόν. Η, τὸ γελαστικόν. Ἰνα τοίνυν εἰδῶμεν πότε ἐν τῷ κατηγορεῖν διφεύλαμεν αλλὰς καὶ τὸν πρόπτω, καὶ πῶς ἐτερον ἀρμόττει ἐτέρῳ, η διαφέρει, γέγοναν ἀναγκαῖα η παρούσα πραγματεία, καὶ ἀπλῶς ταῦτα τὰ δινόμικα κείναται ἐν ταῖς κατηγορίαις, ώς δταν ἐν τοῖς πρὸ τῶν κατηγοριῶν λέγοντας, „δέ τιναν ἐπεργαγενῶν καὶ μὴ ὑπάλληλα τεταγμένων ἐτερας τῷ εἶδος καὶ αἱ διαφοραί· καὶ πάλιν· Δεύτερας δὲ οὐσίας λέγονται ἐν οἷς εἶδεστιν αἱ πρώται λεγόμενοι οὐσίας ὑπάρχουσι, ταῦτα τε καὶ τὰ τῶν εἰδῶν τούτων γένη. Ωσαύτως καὶ ίδιον καὶ συμβεβηκότος ἐκεῖ μέμνηται ὁ Φιλόσοφος. Ταῦτα τοίνυν οὐκ ἀν τὸν πρόχειρον συνορᾶν ἀκριβῶς εἰ μὴ διὰ τὸν ἐπιστήμην εἰδοταῖς περὶ αὐτῶν πραγματευομένης.

Πῶς πρὸς τὰς διαιρέσεις λυσατελεῖ.

π. Πρὸς δὲ τὰς διαιρέσεις λυσατελεῖ, διότι, τὸ φύσιν ὁ Βοήτιος, τῶν διαιρέσεων αἱ μέν εἰσι καθ' αὐτάς, αἱ δὲ κατὰ συμβεβηκότες. Τῶν δὲ καθ' αὐτάς αἱ μέν εἰσι τοῦ γένους εἰς τὰ εἶδη διὰ τῶν διαφορῶν, αἱ δέ, f. 27 τῆς φύσεως εἰς τὰς σημασίας, αἱ δέ, τοῦ διλού | εἰς τὰ μέρη. Τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκότες αἱ μέν εἰσι τῶν συμβεβηκότων εἰς συμβεβηκότα· αἱ δέ εἰσι τῶν συμβεβηκότων εἰς οὐσίας· αἱ δέ, τῶν οὐσιῶν εἰς συμβεβηκότα η κοινά, η ίδια.

Πῶς πρὸς τὰς ἀποδείξεις συμβάλλεται.

Οίτεν, εἴτε καὶ πρὸς τὰς ἀποδείξεις συμβάλλεται, διότι η ἀπόδειξις πολλοῖς τρόποις ἐστίν· εἴτε γάρ ἀπόδειξεις ἴσχυροτάτη, καὶ δλλη, η τον τοιαύτη. Εν τοίνυν τῇ ἴσχυροτάτῃ ἀποδείξεις ἀποδείκνυται τὸ ίδιον πάθος κατὰ τοῦ ὑποκείμενου διὰ μέσου, ὅπερ ἐστὶν δρισμός, καὶ διὰ τοῦτο ἔδει ἐπίστασθαι αὐτὸς τὸ ίδιον, ἔδει δὲ ἐπίστασθαι καὶ τὸ κοινὸν συμβεβηκότες, διπερ, εἰ καὶ μὴ πίπτει ἐν τῇ ἴσχυροτάτῃ ἀποδείξει, δλλ' ὅμως πίπτει ἐν τοις ἀποδείξεις ἀπλῶς, ὥσπερ ἐν τῇ τοῦ φυσικοῦ. Εδει δὲ ἐπίστασθαι καὶ τὸ εἶδος, διότι ἐν τῇ ἴσχυροτάτῃ ἀποδείξεις οὐκ ἀποδείκνυται τὸ ίδιον πάθος κατὰ τοῦ ὑποκείμενου καθιό ἐστι μερικὸν τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ

ο γνῶν: οὐτε C 19 Πῶς — λυσατελεῖ en marge B, om AC 27 Πῶς — συμβάλλεται en marge E, om AC

καθό ἐστιν οὐκίσλοις εἶπουν εἰδός, οἷον τὸ ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας δυστὸν ὀρθοῖς ἵσται περὶ τοῦ τριγώνου, ὃς ἐν τῷ πρώτῳ Τῶν ὑστέρων· ὁ γάρ εἰδὼς πᾶν τριγώνον ἔχειν τὰς τρεῖς γωνίας, ἔγνω τοῦτο κατὰ τὸ εἶδός καὶ οὐ τὸν ὄρισμόν, καὶ ἐπεὶ τὸ εἶδός συγχέεται ἐν γένους καὶ διαφορῶν, ἔτις γιγάντειν τί γένος, καὶ τί διαφορά.

*⁵ Η καὶ ἄλλως. Ἐν τῇ ἀπόδειξε, κατὰ τὸν Φιλόσοφον ἐν τῷ α' τῶν ὑστέρων, τρία εἰσὶν· τὸ ὑποκείμενον, τὸ ἀξιωματικόν καὶ τὸ ἰδεῖον πάθος, ὅπερ ἀποδείχνυται κατὰ τοῦ ὑποκείμενου. Τὸ μὲν οὖν ὑποκείμενον τῆς ἀποδείξεως ἐστὶ τὸ εἶδός· τὸ δὲ ἀξιωματικόν, ὃς ἐν τῷ παρακείμενῳ τοῦτο, ἐστὶν ὁ ὄρισμός, τῷ λόγῳ τὸ μέσον, δι' οὗ τὸ ἰδεῖον πάθος ἀποδείχνυται· κατὰ τοῦ ὑποκείμενου. Πρὸς τὸ εἰδέναι τούτην τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀποδείξεως καὶ τὸ μέσον αὐτοῦ καὶ τὸ ἰδεῖον πάθος, ἔτις γιγάντειν τὸ γένος καὶ τὴν διαφοράν, ἐξ ᾧ γιγάνταται ὁ ὄρισμός, καὶ τὸ εἶδός, ὅπερ ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀποδείξεως, καὶ τὸ ἰδεῖον πάθος, διπερ ἐστὶ συμβεβηκός ἵδειον. Τὸ δὲ κοινὸν συμβεβηκός ἔτις γιγάντεις τοῖς, οὐ μή, ἐμβέβλλωμεν αὐτῷ τῇ ἀποδείξει· τὸ τοιούτον γάρ συμβεβηκός, τοιούτοις τὸ μή καθίστατο, οὐκ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀπόδειξιν, ὃς δημιουρός ἐστιν Φιλόσοφος.

Πώς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τῷ ὄρισμῷ συντελεῖ.

Πρός δὲ τὴν ἀπόδειξιν τῷ ὄρισμῷ συντελεῖ, διέτας ὁ ὄρισμὸς συνίσταται· ἐκ γένους καὶ διαφορᾶς· τὸ δὲ ὄριστὸν αὐτὸν τὸ εἶδός ἐστιν. *Ἐτις τοίνυν ²⁰ εἰδέναι τὸ γένος | καὶ τὸ εἶδός καὶ τὴν διαφοράν· καὶ τὸ ἰδεῖον δὲ ἔτις f. ² γιγάντειν καὶ τὸ συμβεβηκός, οὐχ οὐκ ἐν τῷ ὄρισμῷ ταῦτα, ἀλλ' οὐκ τοῦ ὄρισμοῦ γιγαντώντα· οὐδεὶς γάρ ἀποστρέψεοθαί δύναται ὁ μή οἱδειν ἀποστροφής αξέιον.

Καὶ ἄλλως. Ὁ ὄρισμὸς πολλοῖς τρόποις ἐστίν· ἔτις γάρ ὁ ὄρισμὸς τοιούτων μόνον τὸ τί ἐστιν· ἔτις δέ τις ὄρισμὸς λέγων τό τε τί ἐστιν καὶ τὸ διατί ἐστιν· ἔτις δέ ὁ ὄρισμὸς καὶ μόνον τοῦ εἶδους, καὶ οὕτος ὁ ὄρισμὸς ἐστὶ λογικός, περὶ οὗ γράφεται ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς βιβλίῳ, διτοιος ὁ λογικὸς λαμβάνει τὸ εἶδη εἶτουν τὴν ἐπίγονον, ὁ δὲ φυσικός, τὸ πρᾶγμα. Ὁ τοίνυν ὄρισμὸς ὁ τὸ τί ἐστιν καὶ τὸ διατί ἐστι λέγων, ἐστὶν ὄρισμὸς τοῦ ἵδειον συμβεβηκότος, τοῦ ἕγοντος αἰτίαν διντιστρέψουσαν ἐν τῷ ὑποκείμενῳ, καὶ διὰ τοῦτο ἔτις εἰδέναι τί τὸ ἰδεῖον, καὶ τί τὸ κοινὸν συμβεβηκός, θετε τῷ μὲν ἴδειῳ γράψθαι, τὸ δὲ κοινὸν φεύγειν ἐν τοῖς ὄρισμοῖς.

Δέγων δὲ αὐτίκα περὶ γενῶν τε καὶ εἰδῶν, μέμνηται μὲν τῷ δύο κατηγορίᾳ ἐν τῇ λέξει μόνων· διτοιος δὲ διδωταί γοεῖν καὶ τὰ λοιπὰ τρία, διέρτα τῷ μὲν γένει συμπεριλαμβάνει τὴν διαφοράν, τὴν διαφοράν τοιούτην συντελεῖ.

⁴ κατὰ après οὐ add BC ⁶ Καὶ ἄλλως répété dans la marge B "H om B
18 Πῶς — συντελεῖ en marge B, om AC 20 διαφορῶν B 25 Καὶ ἄλλως ré-
pété dans la marge B 35 κατηγοριῶν B

τὸ γένος, τῷ δὲ εἶδει, τὸ ἀτομον, τὸ τῷ εἶδει ὑποκείμενον. Ἐπομένως
οὖν καὶ τὸ ἴδιον μὲν ὡς ἐπόμενον τῷ εἶδει, τὸ δὲ συμβεβηκὸς ὡς τῷ
ἀτόμῳ παρακολουθοῦν συμπεριλαμβάνει.

Ποσαχῶς λέγεται· τὸ δὲ ὑφεστάναι.

Τὸ ὑφεστάναι· τριχῶς λέγεται· τὸ δὲ δεχόμενον τὴν ὑπόστασιν εἰτουγ
ἡ οὐλή, ἢς ἴδιον ἔστι τὸ ὑφεσταθμαῖς, καὶ τὸ τὴν ὑπόστασιν εἰσάγον, τουτέστι
τὸ εἶδος τὸ ὑπίσχον τὴν οὐλήν ρούν, καὶ τὸ σύνθετον, ὅπερ ἴστησι τὴν
τῶν ἀρχῶν ρούν. Φησὶ τοῖνυν· „Εἴτε ὑφέστηκεν“, τουτέστιν· εἰ πράγματα
εἰσὶ φυσικά· „ἢ ἀπλῶς εἴ ὑφέστηκεν“, τουτέστιν· εἰ δητὰ εἰσὶν ἔξω τῆς
τοῦ ψυχῆς, καὶ οὐκ ἐν τῷ νῷ μόνον κτιζόμενα.

Περὶ ψιλῆς ἐπιγοίας.

Ψιλὴν ἐπίγοιαν λέγει ἢ σύνδεν ἐν τοῖς πράγμασιν ἀποκρίνεται, ἀλλά
τις ἀνατύπωσίς ἔστι τοῦ νοῦ, οἷα τὰ λεγόμενα τέρατα, τραγέλαφος δηλονότι
καὶ γίματρα, ὃν σύνδεν ἔστιν ἐν τῇ τῶν πραγμάτων φύσει οὐδὲ σημαίνει
τοις ὕρισμάν, ἀλλά τινα σύνθετιν τῆς διανοίας ἐκ τινῶν ἐγνωσμένων καὶ
ἀληθιών πλασματώδη καὶ συγκεχυμένην καὶ ἀστριστού· ἐπίνοια δέ ἔστιν
ἀπλῶς ὃ ἐπόμενος τῷ νοεῖν τρόπος. Εοικεν οὖν ὁ Πορφύρος ἐγνωσθεί
γρῆσθαι· τῇ ψιλῇ, ἐπιγοίᾳ ἀντὶ τῆς ἐπιγοίας.

Περὶ τοῦ πρώτου ζητήματος, πότερον δηλονότι ὑφεστάκαις· τὰ γένη
καὶ τὰ εἶδη, ἢ ἐν μόνῳ τῷ νῷ εἰσὶν, δεῖ νοεῖν, ὅτι ταῦτα τὰ καθόλου
διχῶς θεωρεῖσθαι· δύνανται· ἔνα μὲν τρόπον δισσού πρὸς τὴν ὑπαρξίαν αὐτῶν
καὶ τὴν δινότητα, καὶ σύτῳ φῆμι· ταῦτα εἶναι ὑφεστώτα, διότι οὕτως
ὑφεστάκαιςιν ἐν τῇ τῶν πραγμάτων φύσει, ἀτε ἐν τοῖς ἀτόμοις διντα· ἀλλον
f. 28^τ δὲ τρόπον | δισσού πρὸς τὴν θεωρίαν αὐτῶν, καὶ σύτῳς εἰσὶν ἐν τῷ νῷ.

Περὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος, πότερον δηλονότι σώματά εἰσιν, ἢ
ἀτόματα, δεῖ λέγειν, ὅτι τὰ καθόλου ὡς καθόλου οὕτε σωματικόν ἔστιν,
οὔτε ἐντόματον· διαφέρει γάρ ἐντόματον σωματικοῦ· σωματικὸν μὲν γάρ
ἔστι· τὸ ἔχον σώμα ὡς μέρος αὐτοῦ, οἷον ὃ ἀνθρωπος· ἐντόματον δέ ἔστιν
ὅπερ τρόπῳ τοις ἥγωται· σώματι, καὶ τοῦτο, πολλοῖς γίνεται· τρόποις. Εντο
μὲν τρόπῳ συντίπται τὸ τῷ σώματι, ὅπερ γίνεται ἀπ' αὐτῷ τῶν τοῦ σώ
ματος ἀρχῶν, ὅπερ τὸ συμβεβηκότες τὸ ἐν σώματι. Ἐπέρῳ δὲ τρόπῳ
ἥγωται τὸ τῷ σώματι, ὅπερ ἐτοὺν δροῦ τοῦ σώματος, οἷον ἡ πασάτης. Ἄλλῳ
δὲ τρόπῳ, ὅπερ ἐτοὺν εἶδος καὶ ἐνέργεια, τοῦτο δὲ διχῶς· ἡ τὸ δυνάμενον
τοῦ σώματος γωρίζεσθαι, ἡ τὸ μὴ δυνάμενον γωρίζεσθαι. Τῷ πρώτῳ
τρόπῳ ἡ νοερὰ ψυχὴ λέγεται· ἥγωται· τῷ σώματι, τῷ δευτέρῳ τρόπῳ, ἡ

4 Ησαγός — ὑφεστάναι en marge B, om AC 5 à 10 en marge A
11 Ηεὶ — ἐπιροίας en marge B, om AC 12-18 Ψιλὴ ἐπιροία — κτιζόμενα
en marge A

φυτού, καὶ αἰσθητική, αἴτινες οὐ δύνανται: χωρίσθηκα: τοῦ σώματος. Ἀλλον δὲ τρόπου ἔστι τι συγγράμμον τῷ σώματι, ὅπερ δύναται: ἀφαρέσθαι τοῦ σώματος, οὐ μέντοι χωρίσθαι, οὐκ ἀφαρέσθαι τὸν σώματι, καὶ σύτῳ τὸ καθόλου συγχρητικόν τοῖς καθ' Ἑνακτῶν σωματικοῖς ἢ ἐνσωμάτοις.

Περὶ τοῦ τρίτου τεχνίματος δεῖ λέγεναι δέται, ὡς προείρηται, τὰ καθόλου διχῶς δύνανται: θεωρεῖσθαι· ἐγένετο γράπω κατὰ τὴν ὄντότητα αὐτῶν ἢ τὴν ὑπαρξίαν, καὶ σύτῳ εἰστοι συγγράμμον τοῖς καθ' Ἑνακτῶν, δέστι τὴν ὄντότητα αὐτῶν καὶ τὸ γράφειν τοὺς ἔχοντας εἰ μή ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καὶ καθ' Ἑνακτῶν ἐν οἷς καὶ τοιχογραφίαι· ἢ γάρ ὑπαρξίας τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔστιν εἰ μή ἐν τῷ διετῶν ἀγαθῶν πρὸς τὴν θεωρίαν, καὶ σύτῳ εἰσὶ χωρίσται. Οἱ Πλάτων μάντειοι δύνανται καὶ κατὰ τὸ εἶναι καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν εἶναι: καχωρίσμενοι, δέ περιδός ἔσται· δὲ δὲ αὐτὸς τριβούλεται καὶ τὴν ψυχὴν πρὸν ἐγγείθηκαί τῷ σώματι: ἐν τῷ τῆς ἀπόστητης δρᾶσιν εἶναι, ἐν τῷ ἐσχάτῳ βιαθμῷ τῶν νοήσεων, διπού αὐτὴν πάντας ἐπισταμένην εἶναι, ἀλλὰ τῷ βάρει· καὶ τῇ, ἐπιπροσθίσει τοῦ σώματος φῶ συγδέεται: πάντων ἐπιλανθάνεσθαι, ὃν πρότερον τίθεται, καὶ αὐθίς σπουδῆ, καὶ γυμνασία τούτων ἀναμπλαγματεῖσθαι.

Βαθυτάτην δὲ πραγμάτειαν καλεῖ | τὴν μετὰ τὰ φυσικά, τίτις ἔστι f. 29 περὶ τῶν μάλιστα ἐξ ἀφαρέσεως τίγοντι περὶ τοῦ θείου εἶναι, δὲ μάλιστα τὸν τοῦ ἐξ ἀφαρέσεως λόγον ἔχει. Δεῖ γάρ εἰδέναι, δις διφορισμὸν μάλλον ἐπιστήμη τις περὶ τῶν ἐξ ἀφαρέσεως ἔσται, τοσούτῳ μάλλον ὑψηλοτάτη ἔστιν, καὶ διφορισμὸν πραγματεύεται περὶ τῶν συγγράμμων τοῖς αἰσθητοῖς καὶ τίτοις ἐξ ἀφαρέσεως διντων, τοσούτῳ ταπεινοτέρους βαθμοῖς ἔστιν.

Φησὶ δὲ τοῖς ἐκ τοῦ Περὶπάτου ἀκολουθήσειν, οἵτινες ἰδίως εἰσὶν οἱ 26 Ἀριστοτελεῖκοι, ἀρξαμένου μὲν τοῦ δινόματος ἀπὸ τῶν ἐν Ἀκαδημίᾳ περιπάτων τοῦ Πλάτωνος, εἰς δὲ τὴν Ἀριστοτέλην ἐναπεραισθέντος, ἐν Λυκείῳ πάγιη Πλατωνικὴν διαδεξαμένου διατριβήν, ὥσπερ Ἀκαδημαϊκοὶ οἱ ἀπὸ Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ αὐτοῦ τὴν Πλάτωνος διεξαμένου διατριβήν.

'Ιστέον γάρ, διτι τριτικῶν καθόλου τῶν φυλασσόφων αἰρέσεις γεγόνασιν· 30 μίαν ἢ τῶν Στοιχῶν, οἵτινες τὸ ἐσχάτον ἀγαθὸν καὶ τὴν ἐσχάτην εὔδαιμονίαν ἐν τῷ τίθισθι ἀγαθῷ ἐτίθεντο, οἱ καὶ περὶ τῶν πέντε καθόλου διλίγα πεφροντίκας: διαλογίζεται· ἀλλα, δὲ ἢ τῶν Ἐπικουρίων, οἱ περὶ τίθονταις τέ τριστῶν καὶ πεντῶν καὶ ἀφροδιτίοις τὴν ἀκραν εὔδαιμονίαν ἐτίθεντο· ἐπέρα δὲ γέγονεν ἢ τῶν Περὶπατητῶν, ὃν ἢ τίθονται περὶ τὴν τοῦ ἀληθοῦς ἐφευγάν συγίστατο καὶ οἱ τὴν εὔδαιμονίαν ἐν τῷ θεωρητικῷ βίῳ καὶ τῇ γνώσει τῆς ἀληθείας ἔλεγον καὶ στοιχίαι, τὸν τίθενται Ἀριστοτέλης. Οὗτοι περὶ τῶν πέντε καθόλου πεποντέρον τῶν ἀλλων διειλίψασιν, οἱς καὶ ἀκολουθήσειν δὲ Πορφύριος ἐπαγγέλλεται: καὶ λογικῶτερον περὶ πέντε καθόλου διαλογίσθαι, ἐπειδή ἔξεσται δηλονόται καὶ θεολογικῶς καὶ λογικῶς περὶ αὐτῶν Κ.Τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἐπεὶ καὶ περὶ παντὸς ὅντος δύνανται διάφοροι ἐπιστῆμαι κατὰ διάφορου προγμάτευεσθαι θεωρίαν.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατηγοριῶν, πῶς εἰσὶ πέντε.

Ἐπὶ πᾶσι τοῖς εἰρημένοις ζητεῖται η̄ τῶν πέντε τούτων καθόλου αὐτάρ-
α καὶ. Δοκεῖ γὰρ πλεῖστον δεῖν εἶναι τὰ κατηγοριά, διότι καὶ ὁ ὄρισμὸς
κατηγορούμενον ἔστιν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν φαίνεται· ἔστιν
ἄρτι κατηγοριά. ‘Ωστετος καὶ τὸ στομόν ἔστι κατηγοριά, ὡς ὅταν
f. 29 ν λέγωμεν· „ἢ Σωκράτης ἔστιν στομός“. Ἀλλ’ οὐδὲ τοῦτο συντάττεται τοῖς
κατηγοριαῖς, οὔτε μέν ἀναγετεῖται τὸν πέντε τούτων· ὥστε | ἔστι
τοῦλάχιστον ἐπιτάξιν τὰ κατηγοριά. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπειρά εἶναι μᾶλλον
εἰκός ἔστιν· δισχώριον γάρ λέγεται θάτερον τῶν ἀντικείμενων, τοσαυταχώς
καὶ τὸ λοιπὸν λέγεται, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ‘τοστέρων λέγεται.. Ἀλλὰ
τὸ καθόλου καὶ μεριάν εἰσιν ἀντικείμενα· δισχώριον ἄρτι λέγεται τὸ
μεριάν, τοσαυταχώς ἔστι καὶ τὸ καθόλου λέγεσθαι· ἀλλὰ τὰ μεριά οὐκ
15 εἰσὶ μόνον πέντε, μᾶλλον εἰσὶν ἀπειρά, ὡς φησιν ὁ Πορφύριος· ἄρτι, καὶ
τὰ λοιπά.

Ἄλλον εἰς τούναντίσιν ἔστιν ὁ Πορφύριος.

Πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν, οἵτις τὰ κατηγοριά διακρίνονται κατὰ τοὺς
τρόπους τοῖς κατηγορίας η̄ τὸ ἀνώτερον κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ὑπ’ αὐτό·
20 πᾶν δὲ κατηγορούμενον η̄ τρόπον ἔχει τοῦ κατηγορεῖσθαι οὔτειαδῶς, η̄ κατὰ
συμβεβήκαστα· εἰ οὔτειαδῶς, η̄ ἐν τῷ τοι, η̄ ἐν τῷ ὄποισιν. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ
ὄποισιν, ἔστιν η̄ διάφορά· εἰ δὲ ἐν τῷ τοι, η̄ κατὰ πλειόνων διαφερόντων
ἀριθμῷ κατηγορεῖται, καὶ οὕτως ἔστι τὸ εἶδος· η̄ κατὰ διαφερόντων εἶσι,
καὶ οὕτως ἔστι τὸ γένος. Εἰ δὲ κατὰ συμβεβήκαστα, η̄ κατηγορεῖται καθ’ αὐτό,
25 η̄ δὲλως κατὰ συμβεβήκαστα· εἰ καθ’ αὐτό, οὕτως ἔστι τὸ εἶδος· τὸ γάρ ιδεῖσιν
κατηγορεῖται τῷ διευτέρῳ τρόπῳ τοῦ καθ’ αὐτὸν κατὰ τοῦ εἶδους καὶ τῶν
ἀπόμων τοῦ εἶδους, εἰ καὶ ἐνυπάρχει κατὰ συμβεβήκαστα τῷ εἶδει καὶ οὐ
30 κατηγορεῖται αὐτοῦ τῷ πρώτῳ τρόπῳ τοῦ καθ’ αὐτό. Εἰ δὲ κατηγορεῖται
κατὰ συμβεβήκαστα δὲλως, οὕτως ἔστι τὸ κοινὸν συμβεβήκαστα· καὶ οὕτως, ἐπει-
το πέντε μόνον εἰσὶ τρόποι κατηγορίας, καὶ πέντε μόνον εἰσὶ κατηγοριά.

Εἰωθεῖ δὲ καὶ δὲλως διδισθαι· η̄ διάκρισις τούτων τῶν πέντε κατη-
γοριῶν. Πᾶν τὸ κατηγορούμενον η̄ ἐν τῷ τοι ἔστι κατηγορεῖται, η̄ ἐν τῷ
ὄποισιν τοι ἔστιν· εἰ ἐν τῷ τοι ἔστιν, η̄ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων
τῷ ἀριθμῷ, καὶ οὕτως ἔστι τὸ εἶδος· η̄ κατὰ διαφερόντων τῷ εἶδει, καὶ
35 οὕτως ἔστι τὸ γένος. Εἰ δὲ ἐν τῷ ὄποισιν τοι ἔστιν, η̄ ἐν τῷ ὄποισιν
καθ’ οὔτειαν, η̄ ἐν τῷ ὄποισιν κατὰ συμβεβήκαστα. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ ὄποισιν

3 Ηγοὶ — πάντες: Ηγοὶ τοῖς αὐταρχίαις τοῦ πέτρε καθόλου en marge B 21 τι
après ὄποισιν add BC 28-30 Εἴ — κατηγορεῖται en marge A

τι ἔστιν κατ' οὐσίαν, ἔστιν γάρ διαφορά. Μέχρι μὲν οὖν ὡδεῖς, καλῶς λέγεται· ἐπ' ἔκεινα δὲ φασίν· εἰ δὲ ἐν τῷ ὄποιον τί ἔστιν κατὰ συμβεβηκός, γάρ τὸ συμβεβηκός ἔκεινο κατίζεται· ἐκ τῶν ιδίων ἀρχῶν τοῦ εἶδους, γάρ μή· καὶ ἐν τούτῳ κακῶς λέγουσιν. Εἰ γάρ καὶ φλεγθῆσαν ἔστιν γάρ τοις αὐτῇ διάκρισις, ἀλλ' οὐ λαμβάνεται κατὰ τὸν τρόπον τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ κατὰ τὸν διάφορον τῆς ὑπάρξεως τρόπον, γάρ τῆς ιδίας αἰτίας· τὰ δὲ κατηγορικὰ δεῖ διακρίνεσθαι κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τῆς κατηγορίας.

"Άλλοι λέγουσιν ἀλλῶς ἐν τούτῳ τῷ μέρει, διτέοντες εἰς κατηγορεῖται ἐν τῷ ὄποιον τί ἔστιν κατὰ συμβεβηκός, γάρ ἀντιστρεψόντως, γάρ οὐκ ἀντιστρεψόντως· καὶ οὐδὲ τοῦτο ἐπιχειρεῖται, διότι τὸ ιδεῖον οὐκ ἔχει λόγον κατηγορικοῦ ἐν τῇ πρὸς τὸ εἶδος ἀπορθέψει οὗ ἔστιν ιδεῖον· τῇ γάρ πρὸς αὐτὸν σχέσει μᾶλλον ἔστιν κατηγορούμενον· ἀλλὰ τῇ σχέσει τῶν ἀτόμων τοῦ εἶδους ἔστιν κατηγορικόν. Τὸ δὲ ιδεῖον τῇ σχέσει τῶν ἀτόμων τοῦ εἶδους οὐκ ἀντιστρεψόντως κατηγορεῖται, καὶ διὰ τοῦτο γάρ τοις αὐτῇ διάκρισις, κακῶς λέγεται.

"Ὕπ' ἄλλων λέγεται ἀλληλούτη διάκρισις, κατὰ τινα μὲν ὅμοια τῇ προσεχῶς εἰρημένῃ, κατὰ τινα δὲ ἀνομοίᾳ. Πίστιν γάρ τὸ κατηγορούμενον, φασίν, γάρ κατηγορεῖται ἐν τῷ τινι, γάρ ἐν τῷ ὄποιον. Εἰ μὲν οὖν κατηγορεῖται ἐν τῷ ὄποιον, θεστὶ συμβεβηκός. Ἀλλὰ τὸ συμβεβηκός διοχῶς λαμβάνεται· τὸ μὲν γάρ ἔχει αἰτίαν ιδίαν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ ιδεῖου ὑποκειμένου, καὶ οὕτως ἔστιν τὸ ιδεῖον· τὸ δὲ οὐκ ἔχει ἀρχὴν ιδίαν ἀλλὰ κοινήν, καὶ οὕτως ἔστιν τὸ συμβεβηκός. Εἰ δὲ κατηγορεῖται ἐν τῷ τινι, γάρ σημαίνει τινα καὶ λέγει τινα, γάρ σημαίνει τινα καὶ λέγει ποιεῖν. Τῷ μὲν οὖν πρώτῳ τρόπῳ ἔστιν τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, ών τὸ μὲν γένος θέλει ποιλλά ἐν οἷς ἂν σφύζοιτο, τῷ δὲ εἶδει καὶ ἐν ἀρκεῖ πρὸς τὸ σφύζεσθαι δύνασθαι. Τῷ δὲ δευτέρῳ τρόπῳ ἔστιν γάρ διαφορά. Ἀλλὰ καὶ αὐτῇ γάρ διάκρισις τοῖς ὅμοιοις καὶ πλείονις ἔγκληματιν ὑπάγεται δύναται. Διὸ τοῦτο γάρ προτέρα διάκρισις βελτίων ἔστιν.

Τότε πρὸς τοὺς λόγους λέγω διτέοντες λέγηται· διτέοντες δέ τοις διρισμός ἔστιν κατηγορούμενον, ἀρχὴ ἔστιν κατηγορικόν, φεῦδες ἔστιν· οὐ γάρ ἐπεταῖς, διότι ἐτέρωθεν λαμβάνεται· δολοφονίας λόγος τοῦ κατηγορούμενου καὶ ἀλλοθεν δολοφονίας τοῦ κατηγορικοῦ· τὰ δὲ μὲν γάρ κατηγορικὰ διακρίνονται, κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τῆς κατηγορίας, τοῦ ἀγωτέρου κατὰ τοῦ ὑπάρχειον αὐτόν· τὰ δὲ κατηγορούμενα διακρίνονται· κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τοῦ ἐνυπάρχειον γάρ ἐμπεφυκέναις τῷ ὑποκειμένῳ, πρὸς οὗτον ἐνύπαρχειον γάρ ἐμφύσει τάττεται γάρ θεωρία τοῦ βιβλίου τῶν Τοπικῶν. Διὸ καὶ ἐν τοῖς τοπικοῖς τέσσαρα τὰ κατηγορούμενα τίθεται κατὰ τὸν τετραπλοῦν τρόπον τοῦ ἐνυπάρχειον, τουτέστιν δολοφονίας, δολοφονίας ἐνυπάρχειον τῷ ὑποκειμένῳ οὐσιωδῶς μετ' ἀντιστροφῆς, καὶ τὸ ιδεῖον, διπερ ὑπάρχειον αὐτῷ ἐπουσιωδῶς μετ' ἀντιστροφῆς,

9 ὄποιον en interligne A, om BC
15 Ὕπ' ἄλλων B

10 καὶ — ἐπαινεῖται en marge A, om BC

24 δύνασθαι om B

Œuvres de Georges Scholarios. VII.

καὶ τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός, ὃν τὸ μὲν ὑπάρχει οὐσιώδῶς ἀνεύ ἀντιστροφῆς, τὸ δὲ ἐπουσιώδῶς ἀνεύ ἀντιστροφῆς.

Εἰ δὲ ζητοίη τις καὶ διατί ὁ δρισμός ἔστι κατηγορούμενον καὶ οὐ κατηγορικόν, λέγω διτοι δρισμός ἔστι κατηγορούμενον, διότι ἔχει τοῦ ἐνυπάρχειν τρόπον ἄλλον παρ' ὃν ἔχουσι τὰ ἄλλα κατηγορούμενα· ἐγυπάρχει γάρ οὐσιώδῶς μετ' ἀντιστροφῆς. Ἀλλὰ ἄλλον τρόπον τοῦ κατηγορεῖσθαι οὐκ ἔχει παρὰ τὰ ἄλλα πάντα κατηγορικά, διότι ὥσπερ τὸ εἶδος κατὰ πλειόνων διαφερόντων ἀριθμῷ λέγεται· ἐν τῷ τι ἔστιν, οὗτω δὴ καὶ δρισμός, καὶ οὕτως οὐκ ἔστιν ἄλλο κατηγορικὸν παρὰ τὸ εἶδος, εἰ καὶ τὸ ἄλλο κατηγορούμενόν ἔστι παρὰ τὸ ἕδειν καὶ τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός.

Οπόταν δὲ λέγηται· διτοι τὸ ἀτομόν ἔστι κατηγορικόν, λέγω διτοι τὸ ἀτομον διχῶς λαμβάνεσθαι δύναται· γῇ ἀντὶ τοῦ πράγματος τοῦ ὑποκειμένου τῇ ἐπινοίᾳ, γῇ ἀντὶ αὐτῆς τῆς ἐπινοίας. Εἰ μὲν οὖν λαμβάνοιτο ὡς τὸ πρᾶγμα τὸ τῇ ἐπινοίᾳ ὑποκειμένον, οὐ κατηγορεῖται κατὰ πολλῶν, ἀλλὰ καθ' ἔχυτοῦ μόνον. Εἰ δὲ λαμβάνοιτο ἀντὶ τῆς ἐπινοίας, τότε κατηγορεῖται παρωνύμως, ὡς τὸ συμβεβηκός κατὰ τοῦ ὑποκειμένου· ἐν γάρ τὸ λέγειν· „δ Σωκράτης ἔστιν ἀτομον“, γῇ κατηγορία παρώνυμος γίνεται, ὥσπερ δταν λέγω· „δ ἀνθρωπός ἔστιν εἶδος“ τὸ γάρ εἶναι ἀτομόν ἔστιν ἐπινοία τις ἐπὶ Σωκράτους θεμελιουμένη, ὥσπερ τὸ εἶδος ἔστιν ἐπινοία τις θεμελιουμένη ἐπὶ τοῦ εἶδους.

Πρὸς δὲ τὸν λοιπὸν λόγον, ἐνῷ ἐλέγετο διαχῶς τὸ ἐν τῷ ἀντικειμένων ἔστι, καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι, φημὶ τοῦτο ἀληθές εἶναι· δισον πρὸς τὰ στήματά μενα, οὐ μέντοι γε δισον πρὸς τὰ ὑποκειμένα. Ωσαύτως, διτοι τὸ καθόλου καὶ μερικόν εἰσιν ἀντικειμένα, δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι, λέγοντες διτοι εἰσὶν ἐπινοίας κεχωρισμένας μόνον ἀλλήλων καὶ διάφοροι. Ἀλλὰ μᾶλλον λέγειν δυνάμεθα διτοι διαχῶς λέγεται· τὸ μερικόν, τοσαυταχῶς καὶ τὸ καθόλου δισον πρὸς τὰ στήματά μενα, ἀλλ' οὐχ δισον πρὸς τὰ ὑποκειμένα· διθεν δὲ καὶ ἀνάγκη δισα εἰσὶν ὑποκειμένα τοῦ ἐνδεξ, τοσαῦτα εἶναι καὶ τοῦ λοιποῦ. f. 31 τὸ γάρ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν | ἀντίκεινται μέν, ἀλλ' οὐκ ἔχουσιν ἵσα τὰ ὑποκειμένα· οὐ γάρ ἀνάγκη τοσαῦτα εἶναι ὑποκειμένα τοῦ λευκοῦ, ὅπόσα δη καὶ τοῦ μέλανος.

Leçon VIII.

Du genre.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΟΓΔΟΗ· ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ.

35

„Εοικε δὲ μήτε τὸ γένος“.

Προσθετές ἐν Πορφύριος ἐν τῷ πρωτιψήφῳ τὸν ἔχυτοῦ σκοπὸν καὶ τὴν αἵτιαν τοῦ σκοποῦ καὶ τὸν τρόπον τῆς προχωρήσεως, ὡς εἰργται πρότερον,

γῆν ἄρχεται τὸν οἶσιν ἐπεξεργάσαθαι σκοπόν, καὶ διαιρεῖται τοῦτο τὸ μέρος εἰς δύο· ἐν μὲν γάρ τῷ πρώτῳ μέρει ζητεῖται τὰς λόγιτας καὶ τὰς φύσεις τούτων τῶν κατηγορικῶν ἐν ἔχυτοῖς καὶ ἀπολελυμένως· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰς τούτων κοινωνίας καὶ διαφορὰς ἀποδιδωσιν ἐν τῇ τούτων πρὸς ἄλληλα παραθέσει.

Τὸ δὲ πρώτου μέρος διαιρεῖται εἰς πέντε κατὰ τὴν διάρεσιν τῶν πέντε τούτων ὑποκειμένων τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ.

Ὦν αὖθις ἐν τῷ πρώτῳ, περὶ οὗτοῦ τὸ παρόν, ὁ περὶ τοῦ γένους δηλαδή, λόγος, τρία ποιεῖ. Πρώτου μὲν γάρ προτίθησι τὴν πολλαπλότητα τοῦ γένους· δεύτερου, ἐκλέγεται τὸ σημαντόμενον περὶ οὗ σκοπὸν ἔχει λέγειν, 10 καὶ δριζεται τὸ γένος κατ' ἐκεῖνο τὸ σημαντόμενον· τρίτου, ἐξηγεῖται τὸν δρισμόν. Περὶ τοῦ πρώτου μέρος αὖθις οὕτω προχωρεῖ· πρώτου μὲν γάρ τίθησι τὰς δύο ἐκδισκὰς τοῦ γένους, αἵπερ εἰσὶν ἔξω τοῦ παρόντος αὐτῷ σκοποῦ· δεύτερου, αὐτὰς παραβάλλει πρὸς ἄλληλας.

Περὶ τὸ δεύτερον οὕτω προχωρεῖ· πρώτου, τίθησι τὸ σημαντόμενον τὸ ἀπλότερον, εἴτα ἐγλέγεται τοῦτο, τρίτου, ὑπογράψει.

Οπως δὲ προχωρεῖ πρὸς τὸ τρίτον μέρος, δηλούν ἐστίν· πρώτου μὲν γάρ διαιρεῖται τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ κατηγορεῖσθαι, καὶ φησι πόσα εἰσὶ τὰ κυρίως κατηγορούμενα. Δεύτερου, τῷ λόγῳ τῷ ἀποδοθέντι τοῦ γένους διαιρίνει τοῦτο τῶν ἄλλων κατηγορικῶν κατὰ μέρος, μεταλλον δὲ 20 διαιρεῖ πάντων τῶν ἀπλότερων κατηγορεῖσθαι λεγομένων, εἴτα ἐπαναλαμβάνει, εἴτα ἐπικρίνει, συμπεραίνων περὶ τῆς ὑπογράψης, διειπεραίνει, καὶ αλλὰς ἀποδέδοται.

Περὶ τῶν σημαντόμενων τοῦ γένους.

Φησὶ τοίνυν διειπεραίνει, πολλαχῶς λεγομένου τοῦ γένους, ὥσαύτως δὲ καὶ τοῦ εἶδους· προσαναφωνεῖ γάρ ἐντεῦθεν ἡμῖν, διειπεραίνει τὴν περὶ τούτων 25 ἀμφιστέρων διδασκαλίαν ποιήσεται· πρώτου μὲν σημαντόμενον τοῦ γένους ἐστὶ τὸ ἀνθροϊσμα τῶν πολλῶν, τῶν ἔχόντων πως πρὸς ἐν τις ὡς πρὸς μίαν καὶ κοινὴν | ἀρχὴν, καὶ ἐπὶ πρὸς ἄλληλους ἔχόντων πως, οἷς δεσμῷ f. 81^τ συγγενείας συγδιειδεύνων, ηγόμοις, ηγεθεσίᾳ ὥρισμάντος· ὥσπερ τὸ ἀνθροϊσμα τῶν Ἄρωμαίων λέγεται γένος κατὰ τὴν σχέσιν τὴν ἔχουσι πρὸς ἕνα τινὰ 30 τὸν Ἄρωμόλον ὡς εἰς τινὰ τῆς γενέσεως ἀρχὴν, καὶ ἐπὶ κατὰ τὴν σχέσιν τὴν ἔχουσι πρὸς ἄλληλους διαφόρῳ δεσμῷ συγγενείας, ηπερ τὴν μίαν ἐκείνην ἀρχὴν ἀναφορᾶς, ὡς προειρηται· καὶ τῷ ὅνοματι τούτῳ τῶν ἄλλων γενῶν ἀποτέτμηται, ἀπερ εἰς ἄλλην, οὐκ εἰς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀναφέρουσιν. Πρώτου τοίνυν γένους σημαντόμενόν ἐστι τὸ ἀνθροϊσμα τὸ τοιοῦτον, οἷον, 35 ὡς αὐτός φησιν, Ἡρακλεῖδαι καὶ τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν γένος, ὁ κέκληται οὕτως τῇ τε σχέσει τῇ πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ πρὸς ἄλληλους ποικίλη καὶ

21 λεγομένων κατηγορεῖσθαι B

23 Περὶ — γένους en marge B, om AC

4*